

Energiaügyi Minisztérium
1011 Budapest, Fő u. 44-50.
Magyarország

Tárgy: Javaslatok Lantos Csaba energiaügyi miniszter részére

Tisztelt Lantos Csaba Miniszter Úr!

A megújuló energiatermelés iránt elkötelezett szakmai szervezetek képviseletében fordulok Önhöz az alábbi javaslataimmal. Mi, mint az iparág képviselői aggódba kísérjük figyelemmel az elmúlt időszak megújuló energiapiacot érintő, kedvezőtlen változásait. Többek között:

- (a) az átviteli rendszerüzemeltetői engedélyes ("MAVIR") 2022. májusában 0 MW-nyi elérhető új szabad kapacitást hirdetett meg az időjárásfüggő erőművek tekintetében;
- (b) ezt követően csak egyedi eljárások keretében engedett csatlakozási jogot szerezni;
- (c) mindezt tovább nehezítette az a követelmény is, amely szerint az erőműveknek aFRR (automatikus frekvencia helyreállítási tartalék) szolgáltatásra vonatkozó akkreditációt és a naperőművi teljesítmény 30%-ának megfelelő időjárásfüggetlen aFRR kapacitás létesítését kell vállalni a MAVIR szabályai alapján;
- (d) ezt követte a lakossági naperőművek hálózatra csatlakoztatásának átmeneti tilalma;
- (e) most pedig a hálózati csatlakozási szabályok további módosítása sújtja ismét az időjárásfüggő projektek közcélú hálózathoz jutását Magyarországon.

A Kormány és a nemzetgazdaság érdeke is egyben, hogy fejlesszük a hazai villamosenergia termelést, annak érdekében, hogy a kirívóan magas arányú villamosenergia importot olcsó hazai termeléssel tudjuk kiváltani. Ez bizonyosan Magyarország külkereskedelmi mérlegének javulását, az energia import kitétségeinek csökkenését, a hazai munkaerőpiac új munkahelyek teremtésével történő erősödését, valamint az egyik legnagyobb iparágban hatalmas adóbevételek megteremtését fogja eredményezni. A MAVIR lépései azonban akadályozzák ezt a folyamatot, mivel ösztönzik a hazai villamosenergia importot, megakadályozzák a hazai vállalkozások öngondoskodását, a saját célú villamosenergia termelő beruházások megvalósítását, és egyúttal ezzel veszélyeztetik a gyárak, üzemek, szállodák éttermek működését és létét, hiszen az extrém mértékű energia költségek következtében számos vállalkozás szorult a Kormány támogatására vagy működésének felfüggesztésére.

Mindezekre tekintettel ajánljuk a Miniszter Úr figyelmébe az alábbi módosítási javaslatainkat.

1. Szabályozási környezet megfelelő átalakítása

A MAVIR az üzemviteli szabályzatain keresztül a 2007. évi LXXXVI. törvény ("VET") 67. §-ban foglalt felhatalmazása alapján a Magyar Energetikai és Közműszabályozási Hivatal jóváhagyásával a saját érdekeinek és elképzeléseinek megfelelően alkot szabályokat a teljes hazai villamosenergia ipart érintő kérdésekben, figyelmen kívül hagyva a nemzetgazdasági érdekeket. Jól szemlélteti ezt az, hogy csak az elmúlt félévben három olyan új Üzemi Szabályzat verzió készült, amelyek teljes mértékben a hazai megújulóenergia ipar ezen belül különösen a napenergia ipar korlátozásáról és a további fejlesztések ellehetetlenítéséről szólnak. Ezek a szabályok azonban nem kizárólag az átviteli hálózat technikai és műszaki működésére vonatkozó szabályok, hanem lényegében általánosan kötelező magatartási szabályok, amelyek olyan jogokat és kötelezettségeket írnak elő, amit kizárólag az Alaptörvény T cikk (1) bekezdése értelmében az Alaptörvény és az Alaptörvényben megjelölt, jogalkotó hatáskörrel rendelkező szerv által megalkotott, a hivatalos lapban kihirdetett jogszabály állapíthat meg. Ennek a követelménynek pedig a MAVIR Üzemi Szabályzata egyértelműen nem felel meg. Erre tekintettel, a szabályozási környezet megfelelő átalakítása és a jogbiztonság lehető legteljesebb biztosítása érdekében egy három lépcsős módosító javaslattal szolgálunk az alábbiak szerint:

- (A) Javasoljuk a VET és a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 273/2007. (X. 19.) Kormányrendelet ("VET Vhr.") megfelelő módosítását, annak érdekében, hogy az olyan kérdések tekintetében, amelyek egyértelműen nem tartoznak a szűken vett technikai és műszaki működésére vonatkozó szabályok körébe, úgy ne a MAVIR legyen a felhatalmazott szerv a szabályok megalkotására. Ehhez egyrészt szükség van a VET 67. § és 170. §-ban foglalt felhatalmazó rendelkezések, valamint a VET Vhr. 46-48. §-ban foglalt a villamosenergia-ellátási szabályzatokról szóló rendelkezések megfelelő, logikusan felépített módosítására.
- (B) Második lépcsőként javasoljuk a jogalkotás folyamatát megerősíteni és különböző biztosítékokkal ellátni. Erre megfelelő eszköz lehet elsősorban, ha a Kormány vagy maga az energetikai miniszter kap felhatalmazást az érintett kérdések szabályozására. Így egyrészt az Alaptörvény T) cikk szerinti jogforrási hierarchiába beilleszthető jogszabály rendelkezne a nemzetgazdasági szempontból is rendkívül jelentős és érzékeny terület szabályozásáról, másrészt a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény IV. Fejezete szerinti, jogszabályok előkészítésére vonatkozó előírások, mint például a társadalmi egyeztetés intézménye vagy az indokolási kötelezettség automatikusan alkalmazandóak lennének a jogalkotási folyamat során. Ezen felül indokoltnak látjuk az energetikai piac sajátosságaiból adódóan, hogy megfelelő szakértelemmel és tapasztalattal rendelkező munkacsoport/tanácsadói kör a jogalkotás első lépésétől kezdve, már a tervezet megszövegezésébe is megfelelően kerüljön bevonásra. Tekintettel arra, hogy a megújuló energia a mai magyar energetikai piac egyik leggyorsabb ütemben fejlődő és leginnovatívabb ágazata, amely leginkább elősegíti az európai uniós klímapolitikai célkitűzések elérését, így javasoljuk egy e szempontból is kellően reprezentatív munkacsoport felállítását, a VET és a VET Vhr. ennek megfelelő módosítását.
- (C) Végezetül javasoljuk a jogalkotási folyamatot követően megfelelő fékek és ellensúlyok kidolgozását és alkalmazását annak érdekében, hogy a jövőben elkerülhető legyen az Alaptörvénybe ütköző vagy a visszaható hatályú jogalkotás, amelyre sajnos a MAVIR Üzemi Szabályzat módosításai alkalmával nem egy példát láttunk. Erre tekintettel, kiemelten fontos, hogy az A) és B) pontban tett javaslatunk elfogadásra kerüljenek és az érintett szabályok jogszabályi szintre emelkedjenek a megfelelő társadalmi egyeztetést követően, kizárva ezzel azt, hogy egyetlen piaci szereplő, t.i. a MAVIR hozhasson kötelező érvényű szabályokat.

2. Megújuló energiapiaci államtitkárság létrehozása

Tekintettel arra, hogy az energetikai szektor egy speciális, nemzetgazdasági szempontból is kiemelt jelentőségű terület, így javasoljuk az újonnan felálló Energiaügyi minisztériumban egy önálló megújulóenergia államtitkárság létrehozását. Mindemellett fontosnak tartjuk, hogy a lehető legtöbb fórumon megfelelően képviselve legyen az energetikai szektoron belül a megújulóenergia szektor, tekintve az utóbbi időben radikálisan emelkedő súlyát és jelentőségét, valamint az

európai uniós célkitűzések teljesítésében játszott jelentős szerepét. Ennek következtében, javasoljuk továbbá, hogy az újonnan létrejövő megújulóenergia államtitkárság képviselői legyenek jelen a MAVIR és az elosztói bizottságokban, továbbá a VET Vhr. 49. § (1) bekezdés alapján létrehozott szabályzati bizottságban egyaránt, megfelelő arányú reprezentatív erőt képviselve.

3. Robin Hood adó megreformálása

A távhőszolgáltatás versenyképesebbé tételéről szóló 2008. évi LXVII. törvényben meghatározott energiaellátók jövedelemadója, köznapi nevén a Robin Hood adó alapján 31%-os külön adót kell fizetni minden villamosenergia termelőnek, ezen belül a megújuló alapú villamos energia termelőknek is, kivéve azokat, amelyek a KÁT-ban vagy METÁR-ban vesznek részt és 50 MW kapacitás alattiak a KÁT/METÁR támogatási időszak alatt. Ez a teher, amely már 41%-ra növekedett a nem rég módosított 197/2022. (VI. 4.) Kormányrendelet alapján, teljes mértékben megakadályozza az új, piaci alapú erőművi beruházásokat, ösztönzi a villamosenergia importot, amely azt eredményezte, hogy a 2021. évben a teljes hazai villamosenergia termelést, ami 36.130 GWh volt további 24.076 GWh importtal kellett kiegészíteni. Ez az import extrém magas áron érkezett a magyar piacra, nagymértékben rontva a külkereskedelmi mérlegünket, rontva az energia függetlenségünket és jelentősen rontva a hazai ipar versenyképességét. Javasoljuk a távhőszolgáltatás versenyképesebbé tételéről szóló 2008. évi LXVII. törvény hatályon kívül helyezését, vagy az új erőművi beruházásokra 10 évig mentesség, illetőleg adókedvezmény biztosítását.

4. Háztartási méretű kiserőműre vonatkozó új szabályok felülvizsgálata

A háztartási méretű kiserőművekre vonatkozó új szabályok felülvizsgálata kapcsán mihamarabb javasoljuk az alábbi intézkedések meghozatalát:

- A magyar helyreállítási terv (RRF) mérföldköveinek megfelelően minél hamarabb oldják fel a visszatáplálás tiltást. Ennek határidejét legkésőbb 2023.12.31. napjában szükséges meghatározni tekintettel arra, hogy 2023. év folyamán a túlnyomórészt magyar KKV-ból álló napelem telepítő iparág ennél tovább nem fogja tudni áthidalni a HMKE piac teljes leállítását.
- A betáplálás tiltás folyamatoként elfogadott új elosztói szabályzatok piackorlátozó (csak néhány inverter gyártó által teljesíthető) rendelkezéseit szüntessék meg az energiamérleg szerinti korlátozás visszavezetésével.
- A villamos energia rendszerhasználati díjak, csatlakozási díjak és külön díjak alkalmazási szabályairól szóló 10/2016. (XI. 14.) MEKH rendelet és a villamos energia rendszerhasználati díjak, csatlakozási díjak és külön díjak meghatározásának a 2021. április 1. napjával induló árszabályozási ciklusra vonatkozó keretszabályairól szóló 12/2020. (XII. 14.) MEKH rendelet módosításáról szóló 2022/13. (XI. 18.) MEKH rendelettel váratlanul és nem egyértelmű módon minden jelenlegi HMKE termelő számára átalakított/megszüntetett éves elszámolást szükséges visszaállítani, hogy a beruházási biztonságba vetett bizalom a lakosság, az intézmények és a KKV-k számára se csorbuljon. Ehhez kapcsolódóan a 2022.10.31. napjáig benyújtott igénybejelentések a benyújtók eredeti szándékának megfelelően éves elszámolásba léphessenek be és legalább 10 évig megőrizhessék azt.
- A megújuló iparággal közösen kidolgozott, kiegyensúlyozott fejlődést biztosító bruttó elszámolási rendszer kerüljön kidolgozásra és bevezetésre legkésőbb 2023.06.30. napjáig.
- Szabadon értékesíthessen minden megújulóenergia termelő (pl. aggregátorokon keresztül) a villamosenergia piacon - bármekkora napelemes rendszer termelését - a visszatáplálás tiltása helyett.

5. A szabályozási energia kapacitásokra vonatkozó szabályok felülvizsgálata

A szabályozási energia kapacitások korlátozottságára való tekintettel mihamarabb javasoljuk az alábbi támogató intézkedéseket:

- METÁR típusú támogatási rendszer bevezetése az akkumulátorokra;
- az aFRR (automatikus frekvencia helyreállítási tartalék) kötelezettség eltörlése az önfogyasztás csökkentő naperőművek esetén is;
- kereskedelmi célú naperőművek esetén javasoljuk a leszabályozás költségeit teljes egészében a MAVIR-ra telepíteni, azaz a MAVIR legyen köteles megtéríteni a leszabályozás során felmerülő költségeket;
- külön adókedvezmény az új szabályozási energia kapacitások üzembehelyezésére akár Robin Hood adó, akár TAO kedvezmények formájában.

6. METÁR projektek korlátozásának felülvizsgálata

Javasoljuk továbbá, hogy mind a pályázati alapú METÁR projektek, mind az adminisztratív zöld prémium alapú METÁR projektek esetén töröljék el azt a korlátozást, amely tiltja az adott támogatási rendszerből való kilépést az érintett termelők számára a szabadpiacra. A METÁR-támogatási rendszerben részt vevő termelők azon, jogszabályban és a MAVIR vonatkozó általános szerződéses feltételeiben rögzített információ birtokában hozták meg befektetési döntésüket, hogy a támogatási rendszert bármikor elhagyhatják. Indokolatlan, visszaható hatályú és diszkriminatív azon jogszabályi korlátozás, amely a kilépést tiltja.

7. Összegzés

A fent említett problémakörök mielőbbi megoldása és megfelelő kezelése elengedhetetlen a megújuló energiapiac és a teljes magyar energetikai iparág érdekében. Mindazonáltal, a jelen levél keretei között tett alapelvi szintű, gondolatébresztő javaslataink csupán az irány kijelölésére szolgálnak. Erre tekintettel, tisztelettel felajánljuk, hogy a részleteiben is kidolgozott javaslatok elkészítésében a továbbiak szakmailag támogatjuk az Energiaügyi minisztérium munkáját. Amennyiben szükségét látja további egyeztetéseknek, úgy örömmel fogadjuk megkeresését.

Budapest, 2022. 12. 19.

Tisztelettel:

Kiss Ernő
MNNSZ elnök

Lendvay Péter
MSZIT elnök

Szolnoki Ádám
MANAP elnök